ELECTRONIC JOURNAL OF EDUCATION SCIENCES

Yıl/Year:2026
Cilt/Volume: 15
Sayı/Issue:29
ISSN:1302-7905

An Examination of Undesirable Student Behaviors in Terms of Various Variables from the Perspective of Classroom Teachers

Ali Tahtabaş[1] **Aylin Yazıcıoğlu**[2]

To cite this article:
Tahtabaş, A. ve Yazıcıoğlu, A. (2026). An examination of undesirable student behaviors in terms of various variables from the perspective of classroom teachers [Sınıf öğretmenleri açısından istenmeyen öğrenci davranışlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi]. *Electronic Journal of Education Sciences*, [*Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*], *15*(29), 21-42. DOI: 10.55605/ejedus.1794234

Research article **Received:** 01-10-2025 **Accepted:** 19-01-2026

Abstract

In this quantitative study, classroom teachers' perceptions of undesirable student behaviors were examined, and it was investigated whether these perceptions differed according to demographic variables. Data were collected from 253 teachers working in primary schools located in the central district of Karaman through the Classroom Undesirable Student Behaviors Scale (Gökduman, 2007). The data obtained were analyzed using the SPSS 26.0 statistical package program; during this process, in addition to descriptive statistics such as frequency, percentage, and arithmetic mean, an independent samples t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were conducted. The analyses revealed that the most frequently encountered behaviors were communication-based problems such as speaking without permission, chatting with peers during lessons, interrupting the teacher, and lack of attention to the lesson. Moreover, demographic variables such as seniority, age, and class size were found to influence teachers' perceptions of these behaviors and the strategies they employed. The findings indicated that undesirable behaviors were more prevalent in crowded classrooms and that novice teachers particularly required support in classroom management. Accordingly, it is recommended to provide in-service training programs for teachers and to implement regulations to balance class sizes.

Keywords: Student behaviors, classroom management, teacher.

[1] Ministry of National Education [MoNE], alitahtabas@gmail.com,
[2] Assoc. Prof., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,

Sınıf Öğretmenleri Açısından İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Ali Tahtabaş[3] **Aylin Yazıcıoğlu**[4]

Atıf:
Tahtabaş, A. ve Yazıcıoğlu, A. (2026). Sınıf öğretmenleri açısından istenmeyen öğrenci davranışlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi [An examination of undesirable student behaviors in terms of various variables from the perspective of classroom teachers]. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi* [*Electronic Journal of Education Sciences*], *15*(29), 21-42. DOI: 10.55605/ejedus.1794234

Araştırma Makalesi **Geliş Tarihi:** 01-10-2025 **Kabul Tarihi:** 19-01-2026

Öz

Nicel yöntemle gerçekleştirilen bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin algıları incelenmiş ve bu algıların demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Karaman ili merkezindeki ilkokullarda görev yapan 253 öğretmenden "Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği" (Gökduman, 2007) aracılığıyla veriler toplanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 26.0 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiş; bu süreçte frekans, yüzde ve aritmetik ortalama gibi betimsel istatistiklerin yanı sıra bağımsız örneklemler için t-testi ile tek yönlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Analizler sonucunda öğretmenlerin en sık karşılaştıkları davranışların söz almadan konuşma, ders sırasında arkadaşlarıyla sohbet etme, öğretmenin sözünü kesme ve derse dikkat etmeme gibi iletişim temelli sorunlar olduğu belirlenmiştir. Ayrıca kıdem, yaş ve sınıf mevcudu demografik değişkenlerinin, öğretmenlerin bu davranışlara ilişkin algıları ve uyguladıkları stratejiler üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Bulgular, özellikle kalabalık sınıflarda istenmeyen davranışların daha yoğun yaşandığını ve mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin sınıf yönetiminde desteğe ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimlerin ve sınıf mevcutlarını dengeleyici düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenci davranışları, sınıf yönetimi, öğretmen.

[3] Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), alitahtabas@gmail.com,
[4] Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,

Giriş

Eğitim-öğretim sürecinin verimli bir şekilde sürdürülebilmesi, öğretmenin sınıf yönetimindeki yeterliliklerine bağlıdır. Farklı kültürel, sosyal ve bireysel özelliklere sahip öğrencilerin aynı ortamda bulunması, öğretim sürecini çeşitlendirmekle birlikte çeşitli yönetimsel güçlükler de doğurmaktadır. Nitekim öğrenciler sosyal çevrelerinden edindikleri bazı davranış kalıplarını sınıfa taşıyarak dersin akışını bozabilmekte ve istenmeyen davranışlar sergileyebilmektedir (Gökyer & Doğan, 2016). Öğrenme ortamlarının dinamik yapısı ve bireylerin sürekli etkileşim içinde olması, olumlu davranışların yanı sıra olumsuz davranışların da kaçınılmaz olarak ortaya çıkmasına yol açmaktadır (Cafoğlu, 1997). Bu tür davranışlar öğretmenlerin sınıf yönetimini zorlaştırmakta, sınıf içi ilişkileri olumsuz etkilemekte ve eğitim hedeflerine ulaşmayı güçleştirmektedir (Celep, 2004).

Özdemir (2004), kavgaya meyil, kötü söz kullanma, alay etme ve lakap takma, verilen görevleri yapmama, derse geç gelme, araç-gereçleri izinsiz kullanma, kopya girişiminde bulunma, cep telefonu kullanma, hırsızlık, gürültü yapma, izin almadan konuşma ve fiziksel şiddet gibi davranışları sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının başlıca örnekleri olarak tanımlamaktadır. Bu tür davranışlar, eğitim kurumlarında dersin işleyişini engellemekte ve öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimlerini olumsuz etkilemektedir (Akçadağ, 2005). Yaş, gelişim özellikleri ve çevresel koşullara bağlı olarak farklı biçimlerde ortaya çıkabilen bu davranışlar; dikkat dağınıklığına, sınıf huzurunun bozulmasına, eğitim etkinliklerinin aksamasına ve motivasyon kaybına yol açarak öğretmenlerin sınıf yönetiminde karşılaştıkları güçlükleri artırmaktadır (Korkmaz, 2003; Sarıtaş, 2006). Müfredat, öğretim yöntemleri, öğrencilerin öğrenmede yaşadığı güçlükler ve öğretmen-öğrenci ilişkileri, bu davranışların ortaya çıkmasında etkili olan temel faktörler arasında yer almaktadır. Etkili bir öğretim sürecinin sağlanabilmesi için öğretmenlerin sınıf yönetimi ve olumsuz davranışlarla baş etmede yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları gerekmektedir (Özer vd., 2016).

Konuyla ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası düzeyde (Houghton vd., 1988; King vd., 1990; Johnson, 1994; Claessens vd., 2017; Mancini, 2017) farklı eğitim ortamlarında disiplin sorunları ve öğretmen tutumlarının ele alındığı; Türkiye'de ise 2000'li yıllardan günümüze (Öztürk, 2001; Sayın, 2001; Keskin, 2002; Karakaş, 2005; Gökduman, 2007; Kayıkçı, 2013; Hacıömeroğlu, 2015; Oymak, 2018; Kızıl, 2019; Duman, 2019; Alpaslan, 2019; Ayyıldız, 2109; Özkan, 2019; Kalender, 2021; Özdemir, 2025) sınıf yönetimi ve istenmeyen davranışların öğretim sürecine etkilerinin yoğun biçimde araştırıldığı görülmektedir. Bu çalışmalarda, öğretmen ve öğrencilere uygulanan ölçekler, anketler ve görüşme formları aracılığıyla istenmeyen davranışların türleri, nedenleri ve bu davranışlara karşı kullanılan yöntemler incelenmiştir.

Bu araştırma, sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarını yalnızca tür ve sıklık açısından ele alan önceki çalışmalardan farklı olarak, öğretmenlerin demografik özellikleri ile sınıfın yapısal ve okul temelli özelliklerini birlikte incelemesi bakımından özgün bir nitelik taşımaktadır. Çalışmada; cinsiyet, medeni durum, yaş ve mesleki kıdem gibi bireysel değişkenlerin yanı sıra, sınıf mevcudu, sınıf düzeyi, sınıfın fiziki koşullarına ilişkin algılar, okulda rehber öğretmen bulunma durumu ve rehberlik faaliyetlerinin yeterliliğine ilişkin algılar bir arada ele alınarak, istenmeyen öğrenci davranışlarının ortaya çıkışında etkili olan çok boyutlu yapı bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmektedir. Araştırmanın Karaman ili merkez ilkokullarında yürütülmesi, ilgili bölgeye özgü güncel ve yerel nicel veriler sunması bakımından literatüre özgün katkı sağlamaktadır. Bu doğrultuda, Karaman ili merkez ilkokullarında görev yapan sınıf öğretmenlerine uygulanan ölçek aracılığıyla sınıf içindeki

istenmeyen öğrenci davranışlarının türleri ve karşılaşılma sıklıkları; öğretmenlerin cinsiyet, medeni durum, mezun olunan fakülte, eğitim düzeyi, sınıfın fiziki şartlarına ilişkin algı, rehber öğretmen bulunma durumu, rehberlik faaliyetlerinin yeterliliğine dair algı, sınıf mevcudu, sınıf düzeyi, yaş ve mesleki kıdem gibi değişkenler açısından incelenmekte olup, elde edilen bulguların öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine yönelik farkındalıklarının gelişimine katkı sağlaması ve alanyazına nicel verilerle destek sunması beklenmektedir. Araştırmanın amacı doğrultusunda cevabı aranan sorular aşağıda sunulmuştur.

1. Öğretmenler, sınıf içerisinde karşılaşılan istenmeyen öğrenci davranışlarını hangi sıklıkta gözlemlemektedir?

2. Sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının gözlemlenme sıklığı, öğretmenlerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

3. Sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının gözlemlenme sıklığı, öğretmenlerin medeni durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

4. Sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının gözlemlenme sıklığı, öğretmenlerin mezun oldukları fakülteye göre farklılık göstermekte midir?

5. Sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının gözlemlenme sıklığı, öğretmenlerin eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

6. Öğretmenlerin, sınıfın fiziki şartlarının yeterliliğine ilişkin algıları, sınıf içi istenmeyen davranışların gözlemlenme sıklığına etki etmekte midir?

7. Okulda rehber öğretmen bulunup bulunmaması, sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının sıklığına anlamlı şekilde etki etmekte midir?

8. Okullarda yürütülen rehberlik faaliyetlerinin yeterliliğine ilişkin öğretmen algısı, sınıf içi istenmeyen davranışların gözlemlenme sıklığıyla ilişkili midir?

9. Sınıf mevcudu, öğretmenlerin sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarını gözlemleme sıklığına anlamlı şekilde etki etmekte midir?

10. Öğretmenlerin okuttukları sınıf seviyeleri, sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının gözlemlenme sıklığında farklılık yaratır mı?

11. Öğretmenlerin yaş durumları, sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının gözlemlenme sıklığını etkiler mi?

12. Öğretmenlerin mesleki durumları, sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının gözlemlenme sıklığında anlamlı farklılık bir oluşturur mu?

Yöntem

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin eğitim süreci içerisinde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarının türlerini ve bu davranışların öğretmenlerin kişisel ve mesleki özellikleri ile sınıf düzeyi gibi değişkenlere göre tekrarlanma sıklığını belirlemeye yönelik olarak nicel araştırma yöntemine dayalı betimsel tarama modeli ile yürütülmüştür. Tarama modeli; birey, olay veya nesneleri kendi koşulları içerisinde, herhangi bir müdahalede bulunmadan ve değiştirmeye çalışmadan tanımlamaya olanak sağlar (Karasar, 2006). Bu doğrultuda, olgu ve olayların nesnel biçimde gözlemlenebilmesi, ölçülebilmesi ve sayısal verilerle ifade edilebilmesi amacıyla nicel araştırma deseni tercih edilmiştir. Nicel araştırma yaklaşımı, evreni temsil eden örneklemden elde edilen veriler aracılığıyla nesnel ve ölçülebilir sonuçlara ulaşmayı hedefleyen bir yöntemdir (Demirtaş, 2014).

Bu kapsamda araştırmada, Karaman ili merkezinde bulunan resmî ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerine ölçek uygulanarak sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının türleri belirlenmiş ve bu davranışların öğretmenlerin çeşitli demografik değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda, öğretmenlerin sınıf yönetimi süreçlerinde karşılaştıkları davranış örüntülerine ilişkin genel bir tablo ortaya konulması amaçlanmıştır.

Rehberlik faaliyetlerine ilişkin değerlendirmelerde ise okulunda rehber öğretmeni bulunmayan öğretmenlerin, rehberlik hizmetlerinin okul yönetimi, sınıf rehberliği çalışmaları veya diğer destek birimleri aracılığıyla yürütülebileceğini dikkate alarak soruları yanıtladıkları varsayılmıştır. Bu nedenle, rehberlik faaliyetlerinin yeterliliğine yönelik analizler, örneklem grubunda yer alan tüm öğretmenlerin verdikleri yanıtlar esas alınarak gerçekleştirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2024–2025 eğitim-öğretim yılında Karaman ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ilkokullarda görev yapan toplam 614 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Evren kapsamında Karaman il merkezinde yer alan 46 resmî ilkokul bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise Karaman İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından belirlenen ve il merkezinde bulunan 20 resmî ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Bu okullarda görev yapan öğretmenler arasından araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden ve ulaşılabilen 253 sınıf öğretmeni örneklem grubunu oluşturmuştur. Bu sayı, evrenin yaklaşık %41,2'sini temsil etmekte olup, örneklemin evreni yüksek düzeyde temsil ettiği söylenebilir. Örneklem grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolayda ulaşılabilir durum örneklemesi ve maksimum çeşitlilik örneklemesi birlikte kullanılmıştır. Okulların seçiminde Karaman İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından il merkezindeki resmî ilkokullar dikkate alınmış ve belirlenen okullarda görev yapan, araştırmaya katılmayı kabul eden öğretmenlere ölçek uygulanmıştır. Kolayda ulaşılabilir durum örneklemesi, araştırmacının çeşitli özellikleri nedeniyle kolay ulaşabildiği durumlar üzerinde çalışmasını esas alan ve uygulama kolaylığı, hız ile ekonomiklik sağlaması nedeniyle sıklıkla tercih edilen bir yöntemdir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Maksimum çeşitlilik örneklemesi ise farklı özelliklere sahip bireylerin bir araya getirilmesiyle ortaya çıkan ortak örüntülerin ve durumların belirlenmesini amaçlayan bir yaklaşım olarak tanımlanmaktadır (Patton, 2014). Bu doğrultuda, farklı okul ve öğretmen profillerini temsil edecek biçimde çeşitlilik sağlanmasına ve örneklemin araştırma problemini yansıtacak nitelikte olmasına özen gösterilmiştir. Araştırmada belirlenen örneklem grubuna Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği uygulanmış; araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Özelliklere Göre Dağılımları

Değişkenler	Grup	Frekans	Yüzde
Cinsiyetiniz	Kadın	112	44,3
	Erkek	141	55,7
Medeni Haliniz	Evli	209	82,6
	Bekar	44	17,4
Yaş	30 yaş ve altı	27	10,7
	31-40	84	33,2
	41-50	86	34
	51 yaş ve üstü	56	22,1
Kıdem	10 yıl ve altı	42	16,6

	11-15 yıl	46	18,2
	16-20 yıl	61	24,1
	21 yıl ve üzeri	104	41,1
Bu Öğretim Yılında Okuttuğunuz Sınıf Düzeyi	1.sınıf	63	24,9
	2.sınıf	79	31,2
	3.sınıf	55	21,7
	4.sınıf	56	22,1
Mezun Olduğunuz Fakülte	Eğitim fakültesi	210	83
	Diğer	43	17
Mezuniyet Düzeyiniz	Lisans	181	71,5
	Lisansüstü	72	28,5
Sınıf Mevcudunuz	20 ve altı	43	17
	21-30	174	68,8
	41-50	36	14,2
Sınıfınızın Fiziki Koşulları Yeterli mi?	Evet	195	77,1
	Hayır	58	22,9
Okulunuzda Rehber Öğretmen Var mı?	Evet	225	88,9
	Hayır	28	11,1
Okulunuzdaki Rehberlik Faaliyetleri Yeterli mi?	Evet	178	70,4
	Hayır	75	29,6
Toplam		**253**	**100**

Tablo 1'e göre, araştırmaya katılan 253 sınıf öğretmeninin demografik özellikleri hakkında çeşitli bulgular elde edilmiştir. Cinsiyet dağılımında 141 öğretmen (%55,7) erkek, 112 öğretmen (%44,3) kadındır; bu durum, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere kıyasla biraz daha fazla olduğunu göstermektedir. Katılımcıların medeni durumlarına ilişkin bulgular, 209 öğretmenin (%82,6) evli, 44 öğretmenin (%17,4) bekar olduğunu göstermektedir. Yaş gruplarına bakıldığında, 31–40 yaş arası 84 öğretmen (%33,2) ve 41–50 yaş arası 86 öğretmen (%34) ile çoğunluğu oluştururken, 30 yaş ve altı öğretmen sayısı 27 (%10,7) ve 51 yaş ve üstü 56 (%22,1) olarak daha azdır. Mesleki kıdem açısından, 104 öğretmen (%41,1) 21 yıl ve üzeri deneyime sahiptir; diğer kıdem grupları ise 10 yıl ve altı 42 (%16,6), 11–15 yıl 46 (%18,2) ve 16–20 yıl 61 (%24,1) olarak dağılım göstermektedir. Görev yaptıkları sınıflar incelendiğinde, ikinci sınıflarda görev yapan öğretmenlerin 79 kişi (%31,2) ile diğer sınıflara göre biraz daha fazla olduğu; birinci sınıfta 63 (%24,9), üçüncü sınıfta 55 (%21,7) ve dördüncü sınıfta 56 (%22,1) öğretmen bulunduğu görülmektedir. Mezun olunan okullar açısından, 210 öğretmen (%83) eğitim fakültesi mezunu olup diğer fakültelerden mezun olanlar 43 kişi (%17) olarak belirlenmiştir. Mezuniyet düzeyinde ise lisans programı 181 öğretmen (%71,5) ile ağırlıkta iken, lisansüstü mezun öğretmen sayısı 72 (%28,5) olarak görülmektedir. Ayrıca, sınıflardaki öğrenci sayılarına bakıldığında, öğretmenlerin çoğunluğu 21–30 öğrenci bulunan sınıflarda görev yapmakta olup 174 kişi (%68,8) bu gruba dahildir; 20 ve altı öğrenci 43 (%17) ve 41–50 öğrenci 36 (%14,2) ile daha azdır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplamak amacıyla, Gökduman (2007) tarafından geliştirilen ve 28 maddeden oluşan Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, araştırmanın amaç ve kapsamına uygun olarak iki bölüm hâlinde uyarlanmıştır. Birinci bölüm, öğretmenlerin demografik ve mesleki özelliklerini belirlemeye yönelik olup cinsiyet, medeni durum, yaş, mesleki kıdem, mezun olunan fakülte ve bölüm gibi kişisel bilgilerin yanı sıra görev yapılan sınıf düzeyi, sınıf mevcudu ve okulun fiziki koşulları gibi mesleki değişkenleri

içermektedir; ayrıca rehber öğretmen varlığı ve rehberlik hizmetlerine ilişkin algılar da bu bölümde yer almaktadır. İkinci bölüm ise sınıf ortamında gözlemlenen istenmeyen öğrenci davranışlarının yaygınlık düzeyini ölçmeyi amaçlamakta olup, akademik uyum ve ders disiplini, akran ilişkileri ve sosyal uyum, kurallara uyum ve disiplin, otoriteye yönelik davranışlar, sorumluluk ve görev bilinci ile uygunsuz ve riskli davranışlar olmak üzere altı alt boyuttan oluşmaktadır. Öğretmenlerden 28 madde üzerinden görüşlerini belirtmeleri istenmiş ve yanıtlar "Hiç" (1), "Az" (2), "Orta" (3), "Çok" (4) ve "Tam" (5) seçeneklerini içeren beşli Likert tipi derecelendirme ölçeği ile alınmıştır. Ölçeğin güvenirliği Cronbach Alfa katsayısı ile incelenmiş ve .968 olarak bulunmuştur. Bu değer, .70'in üzerinde olup ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu doğrultuda, araştırmada kullanılan veri toplama aracının güvenirliği istatistiksel olarak da teyit edilmiştir. Ölçeğin uygulanabilmesi için gerekli izinler ilgili yazardan alınmıştır (Gökduman, 2007).

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama süreci, 2024–2025 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Karaman il merkezindeki resmî ilkokullarda görev yapan 253 sınıf öğretmeninin katılımıyla yürütülmüştür. Veriler, yüz yüze uygulamalar ve çevrim içi platformlar aracılığıyla toplanmıştır. Yüz yüze veri toplama süreci, öğretmenlerin uygun olduğu ders dışı zaman dilimlerinde gerçekleştirilmiş; çevrim içi uygulamalarda ise katılımcılara bilgilendirme metni eşliğinde ölçekler ulaştırılarak gönüllü katılımları sağlanmıştır. Tüm veri toplama süreci etik ilkelere uygun biçimde yürütülmüş, katılımcıların kimlik bilgileri gizli tutulmuş ve ölçeklerin bağımsız olarak doldurulması sağlanmıştır. Veri toplama sürecine başlamadan önce Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden etik kurul onayı alınmış ve Karaman İl Millî Eğitim Müdürlüğüne yapılan başvurular doğrultusunda resmî izin süreci tamamlanmıştır. Ölçek uygulamalarından önce öğretmenlere araştırmanın amacı açıklanmış ve veri toplama işlemleri katılımcıların uygun olduğu zaman dilimlerinde gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada, 253 sınıf öğretmenine uygulanan Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği'nden elde edilen veriler öncelikle Microsoft Excel programına aktarılmış, eksik ya da hatalı veri girişleri kontrol edilerek analizlere uygun hâle getirilmiş ve ardından SPSS 26.0 paket programı aracılığıyla çözümlenmiştir. Analiz sürecinde ilk aşamada öğretmenlerin demografik özelliklerine ilişkin dağılımlar frekans ve yüzde değerleriyle betimsel istatistikler kapsamında sunulmuştur. Ölçekten elde edilen toplam puanlara yönelik olarak aritmetik ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler hesaplanarak katılımcıların genel eğilimleri ortaya konulmuştur. Elde edilen puanların normal dağılım gösterip göstermediği, çarpıklık ve basıklık katsayıları incelenerek değerlendirilmiş; Tabachnick ve Fidell (2013)'in ±1 aralığında yer alan değerlerin normal dağılım için yeterli kabul edilmesi ölçütü doğrultusunda, bu araştırmada verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir. Bu bulgu doğrultusunda, iki kategorili demografik değişkenlere göre yapılan karşılaştırmalarda bağımsız gruplar t testi, ikiden fazla kategori içeren değişkenlere ilişkin karşılaştırmalarda ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA sonucunda istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanan durumlarda, bu farklılığın hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek amacıyla LSD çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Ayrıca ölçeğin her bir maddesine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları ayrıntılı biçimde tablolar hâlinde sunularak öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik algı düzeyleri madde bazında değerlendirilmiştir. Araştırmada gerçekleştirilen tüm istatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, araştırma sürecinde edilen veriler, araştırmanın amacı ve araştırma soruları doğrultusunda sistematik bir biçimde ele alınmış ve bulgular ilgili alanyazın çerçevesinde yorumlanmıştır.Cinsiyet, yaş, medeni durum, kıdem, eğitim düzeyi, mezun olunan okul türü, okutulan sınıf düzeyi ve sınıf mevcudu gibi değişkenler temel alınarak yapılan analizler, sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının yaygınlığına ve bu yaygınlığın öğretmen özellikleriyle olan ilişkisine ilişkin önemli bulgular sunmuştur.

Öğretmen Görüşlerine Göre Sınıf İçi İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Görülme Sıklığı

Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği puanlarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği Puanlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Ölçek Maddeleri	Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Ort	ss
1.Arkadaşlarını sürekli şikâyet etme	3(1,2)	40(15,8)	88(34,8)	107(42,3)	15(5,9)	3,36	0,86
2.İzin almadan konuşma	3(1,2)	52(20,6)	89(35,2)	98(38,7)	11(4,3)	3,25	0,87
3.Ödevlerini yapmama	13(5,1)	143(56,5)	68(26,9)	28(11,1)	1(0,4)	2,45	0,773
4.Dersi dinlememe ya da derste başka şeylerle uğraşma	11(4,3)	92(36,4)	93(36,8)	54(21,3)	3(1,2)	2,79	0,869
5.Temizlik kurallarına uymama	25(9,9)	114(45,1)	73(28,9)	38(15)	3(1,2)	2,53	0,907
6.Yalan söyleme	17(6,7)	141(55,7)	64(25,3)	29(11,5)	2(0,8)	2,44	0,812
7.Kırıcı ve küfürlü konuşma	24(9,5)	142(56,1)	53(20,9)	31(12,3)	3(1,2)	2,4	0,865
8.Araç gereçlere zarar verme	49(19,4)	138(54,5)	39(15,4)	23(9,1)	4(1,6)	2,19	0,906
9.Öğretmenine saygı göstermeme	79(31,2)	100(39,5)	37(14,6)	26(10,3)	11(4,3)	2,17	1,112
10.Derse geç gelme	33(13)	158(62,5)	41(16,2)	15(5,9)	6(2,4)	2,22	0,835
11.Arkadaşlarıyla kavga etme	13(5,1)	116(45,8)	79(31,2)	37(14,6)	8(3,2)	2,65	0,903
12.Planlı ve düzenli çalışmama	2(0,8)	90(35,6)	104(41,1)	53(20,9)	4(1,6)	2,87	0,804
13.Okul ve toplum kurallarına uymama	10(4)	137(54,2)	63(24,9)	39(15,4)	4(1,6)	2,57	0,855
14.Aldığı görevi yerine getirmeme	12(4,7)	144(56,9)	70(27,7)	22(8,7)	5(2)	2,46	0,799
15.Arkadaşlarıyla iş birliği yapmama	15(5,9)	132(52,2)	72(28,5)	30(11,9)	4(1,6)	2,51	0,839
16.Sınıf etkinliklerine katılmama	32(12,6)	135(53,4)	65(25,7)	19(7,5)	2(0,8)	2,3	0,815
17.Görgü kurallarına uymama	17(6,7)	142(56,1)	64(25,3)	25(9,9)	5(2)	2,44	0,837
18.Beslenme kurallarına uymama	21(8,3)	137(54,2)	68(26,9)	23(9,1)	4(1,6)	2,42	0,83
19.Öğretmeninin ve arkadaşlarının konuşmasını kesme	6(2,4)	97(38,3)	73(28,9)	68(26,9)	9(3,6)	2,91	0,941
20.Ders esnasında rahatsız edici sesler çıkarma	31(12,3)	115(45,5)	60(23,7)	41(16,2)	6(2,4)	2,51	0,982
21.Arkadaşlarının eşyalarını izinsiz kullanma	52(20,6)	124(49)	51(20,2)	23(9,1)	3(1,2)	2,21	0,914
22.Ders esnasında bir şeyler yiyip içme	70(27,7)	111(43,9)	42(16,6)	27(10,7)	3(1,2)	2,14	0,98

23.Sınıfta izin almadan hareket etmek ya da dolaşmak	40(15,8)	117(46,2)	50(19,8)	40(15,8)	6(2,4)	2,43	1,012
24.Arkadaşlarını aşağılama ve dışlama	46(18,2)	135(53,4)	41(16,2)	28(11,1)	3(1,2)	2,24	0,917
25.Kılık kıyafetine dikkat etmeme	50(19,8)	131(51,8)	51(20,2)	18(7,1)	3(1,2)	2,18	0,872
26.Televizyon ve dizi karakterlerine özenme	42(16,6)	116(45,8)	61(24,1)	31(12,3)	3(1,2)	2,36	0,939
27.Kopya çekmek ya da çektirmek	73(28,9)	124(49)	40(15,8)	14(5,5)	2(0,8)	2	0,861
28.Kendi eşya veya parasını israf etme	26(10,3)	136(53,8)	56(22,1)	31(12,3)	4(1,6)	2,41	0,889

Tablo 2'de yer alan ortalama değerler incelendiğinde, öğretmen görüşlerine göre bazı istenmeyen öğrenci davranışlarının diğerlerine kıyasla daha yüksek düzeylerde değerlendirildiği görülmektedir. Bu bağlamda, arkadaşlarını sürekli şikâyet etme (Ort.=3,36), izin almadan konuşma (Ort.=3,25), öğretmeninin ve arkadaşlarının konuşmasını kesme (Ort.=2,91) ve planlı ve düzenli çalışmama (Ort.=2,87) davranışlarının sınıf ortamında görece daha sık karşılaşılan davranışlar arasında yer alabileceği değerlendirilmektedir. Buna karşılık, kopya çekme ya da çektirme (Ort.=2,00), ders esnasında bir şeyler yiyip içme (Ort.=2,14) ve öğretmene saygı göstermeme (Ort.=2,17) davranışlarının ise daha düşük sıklık düzeylerinde gözlemleniyor olabileceği söylenebilir. Genel olarak elde edilen bulgular, sınıf içi istenmeyen davranışların daha çok dersin akışını ve sınıf içi etkileşimi etkileyebilecek nitelikteki davranışlar üzerinde yoğunlaşabileceğine işaret etmektedir.

Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin cinsiyetine göre istenmeyen öğrenci davranış puanları arasında farklılaşma durumunda bağımsız gruplar t testi yöntemi kullanılmış ve tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyete Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Ölçek Puanları	Cinsiyet	N	Ortalama	ss	$t_{(251)}$	p
İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanı	Kadın	112	69,54	19,17	0,116	0,908
	Erkek	141	69,27	17,39		

t (Bağımsız Gruplar t-Testi) "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 3'e göre, öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları ölçeği puanlarının kadınlarda 69,54 (ss = 19,17), erkeklerde ise 69,27 (ss = 17,39) olduğu görülmektedir. Yapılan istatistiksel analizler, cinsiyete göre puanlar arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir ($t_{(251)}$ = 0,116, p = 0,908, p> .05). Bulgular, öğretmenlerin sınıf içindeki olumsuz öğrenci davranışlarını algılama ve değerlendirme biçimlerinin cinsiyete bağlı olarak farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Kadın veya erkek olmaları, öğretmenlerin öğrenci davranışlarını değerlendirme süreçlerini anlamlı biçimde etkilememektedir.

Medeni Durum Değişkenine Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin medeni durumlarına göre istenmeyen öğrenci davranışları ölçeği puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklemler t-testi yöntemi uygulanmış ve bulgular tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Medeni Duruma Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Grup	N	Ortalama	ss	$t_{(251)}$	p

İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği Puanı	Evli	209	69,21	17,28	-0,337	0,736
	Bekar	44	70,23	22,12		

t (Bağımsız Gruplar t-Testi) "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 4'ten elde edilen bulgular, öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları ölçeği puanlarının evli öğretmenlerde 69,21 (ss = 17,28), bekar öğretmenlerde ise 70,23 (ss = 22,12) olduğunu göstermektedir. Yapılan istatistiksel analizler, medeni duruma göre puanlar arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir ($t_{(251)}$ =-0,337, p = 0,736, p> .05). Bulgular, öğretmenlerin öğrencilerin sınıf içindeki olumsuz davranışlarını algılama ve değerlendirme biçimlerinin medeni duruma bağlı olarak değişmediğini ortaya koymaktadır. Evli veya bekar olmaları, öğretmenlerin değerlendirme süreçlerinde anlamlı bir farklılık yaratmamaktadır.

Mezun Olunan Fakülte Değişkenine Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin mezun oldukları fakülteye göre istenmeyen öğrenci davranışları ölçeği puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla bağımsız örneklemler t-testi yöntemi uygulanmış ve sonuçlar tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Mezun Olunan Bölüme Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Grup	N	Ortalama	ss	$t_{(251)}$	p
İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği Puanı	Eğitim fakültesi	210	69,58	18,55	0,365	0,716
	Diğer	43	68,47	16,35		

t (Bağımsız Gruplar t-Testi) "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcı öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları puanları, eğitim fakültesi mezunlarında 69,58 (ss = 18,55), diğer fakültelerden mezun olanlarda ise 68,47 (ss = 16,35) olarak belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel analizler, mezun olunan bölüme göre puanlar arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir ($t_{(251)}$ = 0,365, p = 0,716, p > .05). Bulgular, öğretmenlerin öğrencilerin sınıf içindeki olumsuz davranışlarını algılama ve değerlendirme biçimlerinin mezun olunan fakülteye bağlı olarak değişmediğini ortaya koymaktadır. Eğitim fakültesi veya diğer fakültelerden mezun olma durumu, öğretmenlerin değerlendirme süreçlerinde anlamlı bir farklılık yaratmamaktadır.

Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin eğitim düzeyine göre istenmeyen öğrenci davranışları ölçeği puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklemler t-testi yöntemi uygulanmış ve bulgular tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Eğitim Düzeyine Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Grup	N	Ortalama	ss	$t_{(251)}$	p
İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği Puanı	Lisans	181	68,74	18,41	-0,898	0,37
	Lisansüstü	72	71,01	17,55		

t (Bağımsız Gruplar t-Testi) "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 6'ya göre katılımcı öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları puanları, lisans mezunlarında 68,74 (ss = 18,41), lisansüstü mezunlarda ise 71,01 (ss = 17,55) olarak belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel analizler, eğitim düzeyine göre puanlar arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir ($t_{(251)}$ = -0,898, p = 0,37, p > .05). Bulgular, öğretmenlerin

öğrencilerin sınıf içindeki olumsuz davranışlarını algılama ve değerlendirme biçimlerinin lisans veya lisansüstü düzeyde eğitim almalarına bağlı olarak değişmediğini ortaya koymaktadır. Eğitim düzeyindeki farklılık, öğretmenlerin değerlendirme süreçlerinde anlamlı bir farklılık yaratmamaktadır.

Sınıfın Fiziki Şartlarını Yeterli Bulup Bulmama Durumlarına Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin sınıfın fiziki koşullarını yeterli bulup bulmadıklarına göre istenmeyen öğrenci davranışları ölçeği puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla bağımsız örneklemler t-testi yöntemi uygulanmış ve sonuçlar tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Sınıfın Fiziki Şartlarını Yeterli Bulma Durumuna Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Grup	N	Ortalama	ss	$t_{(251)}$	p
İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği Puanı	Evet	195	68,21	17,83	-1,998	**0,048**
	Hayır	58	73,36	18,87		

t (Bağımsız Gruplar t-Testi) "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 7'ye göre, sınıfın fiziki koşullarını yeterli gördüğünü belirten öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları puan ortalaması 68,21 (ss = 17,83) iken, fiziki koşulları yeterli bulmayan öğretmenlerin puan ortalamasının 73,36 (ss = 18,87) olduğu görülmektedir, Yapılan analizler, sınıfın fiziki koşullarına ilişkin algıya göre puanlar arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir ($t_{(251)}$ = -1,998, p = 0,048, p < .05). Fiziki şartları yeterli bulan öğretmenlerin puan ortalaması, yeterli bulmayanlara göre daha düşüktür. Bulgular, sınıfın fiziki koşullarının öğretmenlerin öğrencilerin olumsuz davranışlarını algılama biçimini etkileyebileceğini göstermektedir. Kalabalık sınıflar, yetersiz donanım ve fiziksel ortam eksiklikleri gibi faktörlerin, öğretmenlerin gözlem ve müdahale kapasitelerini sınırlayabileceği ve bu durumun dikkat dağınıklığını artırarak sınıf yönetimini güçleştirebileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla, fiziki yetersizliklerin, istenmeyen öğrenci davranışlarının daha sık gözlemlenmesine ve öğretmenlerin bu davranışlara karşı daha duyarlı hale gelmesine yol açabileceği söylenebilir.

Okulda Rehber Öğretmeni Bulunma Durumuna Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Okulda rehber öğretmeni bulunma durumuna göre öğretmenlerin sınıf içindeki istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin algılarını belirlemek amacıyla, bağımsız gruplar t-testi yöntemi uygulanmış ve sonuçlar tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Okulda Rehber Öğretmeni Bulunma Durumuna Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Grup	N	Ortalama	ss	$t_{(251)}$	p
İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği Puanı	Evet	225	68,83	17,56	-1,383	0,168
	Hayır	28	73,86	22,33		

t (Bağımsız Gruplar t-Testi) "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Okulunda rehber öğretmeni bulunan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranış puan ortalamasının 68,83 (ss = 17,56), rehber öğretmeni bulunmayan öğretmenlerin ise 73,86 (ss = 22,33) olduğu görülmektedir. Yapılan analizler, rehber öğretmeni bulunma durumuna göre

öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranış puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir (t(251) = −1,383, p = 0,168, p > 0,05).

Rehberlik Faaliyetlerini Yeterli Bulma Durumlarına Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin, görev yaptıkları okullarda yürütülen rehberlik faaliyetlerini yeterli bulup bulmamalarına göre istenmeyen öğrenci davranış puanları arasındaki farklılık, bağımsız gruplar t-testi yöntemi ile analiz edilmiş ve elde edilen bulgular tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Okulda Rehberlik Faaliyetlerini Yeterli Bulma Durumuna Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Grup	N	Ortalama	ss	$t_{(251)}$	p
İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği Puanı	Evet	178	68,22	17,78	-1,573	0,117
	Hayır	75	72,15	18,88		

t (Bağımsız Gruplar t-Testi) "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 9 incelendiğinde, rehberlik faaliyetlerini yeterli bulan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranış puan ortalamasının 68,22 (ss = 17,78), yeterli bulmayanların ise 72,15 (ss = 18,88) olduğu görülmektedir. Yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları, rehberlik faaliyetlerini yeterli bulma durumuna göre öğretmenlerin puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir ($t_{(251)}$ =-1,573, p = 0,177, p > .05). Bu bulgu, öğretmenlerin rehberlik hizmetlerinin kalitesine ilişkin algılarının, öğrencilerin sergilediği olumsuz davranışları doğrudan belirleyen bir etken olmadığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, ortalama puanlar arasındaki farklılık, rehberlik hizmetlerini yetersiz gören okullarda çalışan öğretmenlerin sınıfta istenmeyen davranışlarla daha sık karşılaşabileceği yönünde bir izlenim oluşturmaktadır.

Sınıf Mevcuduna Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıflardaki öğrenci sayısına göre istenmeyen öğrenci davranış puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü ANOVA yöntemi ile incelenmiş, elde edilen sonuçlar tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Sınıf mevcuduna Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Grup	N	Ortalama	ss	$F_{(2,250)}$	p
İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği Puanı	20 ve altı	43	65,33	17,11	2,769	0,065
	21-30	174	69,25	17,64		
	41-50	36	74,89	20,85		

F (ANOVA) Değeri "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde, sınıf mevcudu 20 ve altında olan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranış puan ortalamalarının 65,33 (ss = 17,11), 21–30 arası öğrenci bulunan sınıflarda görev yapanların 69,25 (ss = 17,64) ve 41–50 kişilik sınıflarda çalışanların ise 74,89 (ss = 20,85) olduğu görülmektedir. Yapılan tek yönlü ANOVA analizine göre, sınıf mevcutlarına göre puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (F (2,250) = 2,769, p = 0,065, p> .05). Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı bulunmaması, gözlenen ortalama farklılıklarının tesadüfi olabileceğine işaret etmektedir. Bununla birlikte, öğrenci sayısı arttıkça ortalama puanlarda sayısal bir artış eğilimi olduğu dikkat çekmektedir; ancak bu artışın istatistiksel açıdan anlamlı düzeye ulaşmadığı değerlendirilmektedir.

Sınıf Düzeyine Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin ders verdikleri sınıf düzeyine göre istenmeyen öğrenci davranış puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü ANOVA yöntemi ile incelenmiş, elde edilen bulgular tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11. Okuttuğu Sınıf Seviyesine Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Grup	N	Ortalama	ss	$F_{(3,249)}$	p
	1.sınıf	63	69,21	18,00	0,247	0,864
İstenmeyen Öğrenci	2.sınıf	79	68,23	18,13		
Davranışları Ölçeği Puanı	3.sınıf	55	69,69	17,46		
	4.sınıf	56	70,93	19,41		

F (ANOVA) Değeri "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 11 incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışları puanlarının ortalamaları, 1. sınıfı okutanlarda 69,21 (ss = 18,00), 2. sınıfı okutanlarda 68,23 (ss = 18,13), 3. sınıfı okutanlarda 69,69 (ss = 17,46) ve 4. sınıfı okutanlarda 70,93 (ss = 19,41) olarak belirlenmiştir. Yapılan analiz sonuçları, öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf düzeyine göre istenmeyen öğrenci davranış puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını göstermektedir ($F_{(3,\ 249)}$ = 0,247, p = 0,864, p> .05). Bu bulgu, öğretmenlerin öğrencilerin sergilediği istenmeyen davranışları algılama ve değerlendirme biçimlerinin, hangi sınıf düzeyinde görev yaptıklarına bağlı olarak değişmediğini göstermektedir.

Yaş Değişkenine Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin yaş gruplarına göre istenmeyen öğrenci davranış puanlarının farklılaşıp farklılaşmadığı tek yönlü ANOVA yöntemi ile incelenmiş, elde edilen bulgular Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 12. Yaş Durumuna Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Grup	N	Ortalama	ss	$F_{(3,249)}$	p	Fark
	30 yaş ve altı[1]	27	73,37	25,94	4,842	**0,003**	1.2>3.4
İstenmeyen Öğrenci	31-40[2]	84	74,05	17,59			
Davranışları Ölçeği Puanı	41-50[3]	86	67,50	16,92			
	51 yaş ve üstü[4]	56	63,38	14,17			

F (ANOVA) Değeri "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 12 incelendiğinde, öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranış puan ortalamaları 30 yaş ve altı grupta 73,37 (ss = 25,94), 31–40 yaş grubunda 74,05 (ss = 17,59), 41–50 yaş grubunda 67,50 (ss = 16,92) ve 51 yaş ve üzeri grupta ise 63,38 (ss = 14,17) olarak belirlenmiştir. Yapılan analizler, yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koymuştur ($F_{(3,\ 249)}$ = 4,842, p = 0,003, p <.05). Anlamlı farklılığın kaynağı LSD çoklu karşılaştırma testi ile incelenmiş ve sonuçlar fark sütununda gösterilmiştir. Buna göre, 40 yaş ve altındaki öğretmenlerle 41 yaş ve üzerindeki öğretmenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Daha genç öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarını daha yüksek düzeyde algıladıkları görülmektedir. Bu bulgu, mesleki deneyimi sınırlı olan öğretmenlerin sınıf yönetiminde daha fazla güçlük yaşayabileceğini düşündürmektedir. Buna karşılık, deneyim kazandıkça öğretmenlerin daha esnek, çözüm odaklı ve stratejik yaklaşımlar benimsedikleri; böylelikle olumsuz davranışları daha sakin ve kontrollü biçimde yönetebildikleri söylenebilir.

Kıdem Değişkenine Göre Sınıf İçinde İstenmeyen Öğrenci Davranışlarına Yönelik Öğretmenlerin Algı Düzeyi

Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre istenmeyen öğrenci davranış puanlarında farklılık olup olmadığı tek yönlü ANOVA yöntemi ile incelenmiş, elde edilen sonuçlar tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 13. Kıdemine Göre Öğretmenlerin İstenmeyen Öğrenci Davranış Puanları

Değerlendirme Ölçeği Puanları	Cinsiyet	N	Ortalama	ss	$F_{(3,249)}$	p	Fark
İstenmeyen Öğrenci Davranışları Ölçeği Puanı	10 yıl ve altı[1]	42	71,26	21,33	3,628	**0,014**	**1.2.3>4**
	11-15 yıl[2]	46	72,96	17,77			
	16-20 yıl[3]	61	72,89	19,37			
	21 yıl ve üzeri[4]	104	65,00	15,35			

F (ANOVA) Değeri "p <0,05" anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 13 incelendiğinde, öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranış puan ortalamalarının kıdem değişkenine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre, kıdemi 10 yıl ve altı olan grupta ortalama 71,26 (ss = 21,33), 11–15 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerde 72,96 (ss = 17,77), 16–20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerde 72,89 (ss = 19,37) ve 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerde 65,00 (ss = 15,35) olarak hesaplanmıştır. Yapılan ANOVA analizi, gruplar arasında anlamlı farklılık bulunduğunu ortaya koymuştur ($F_{(3,249)}$ = 3,628, p = 0,014, p 3, 205). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan LSD çoklu karşılaştırma testi sonucunda, 10 yıl ve altı, 11–15 yıl ve 16–20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalamalarının, 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip olanlara göre anlamlı biçimde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, öğretmenlik mesleğinde kazanılan deneyimin sınıf yönetimi becerilerini geliştirdiğini göstermektedir. Deneyim arttıkça öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı daha bilinçli ve etkili stratejiler geliştirdikleri, sınıf içi süreçleri daha sağlıklı analiz ederek uygun müdahaleleri zamanında gerçekleştirdikleri söylenebilir. Özellikle mesleki kıdemi fazla olan öğretmenlerin disiplin sağlama, etkili iletişim kurma ve sınıf etkileşimini yönetme konusunda daha planlı, sakin ve çözüm odaklı bir yaklaşım sergiledikleri görülmektedir. Bu durumun, sınıf içi çatışmaların azalmasına, olumlu ilişkilerin güçlenmesine ve öğrenme sürecinin daha verimli ilerlemesine katkı sağladığı düşünülmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada elde edilen bulgular, öğretmenlerin sınıf ortamında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarının ağırlıklı olarak dersin işleyişini ve sınıf içi etkileşimi bozan davranışlar üzerinde yoğunlaştığını göstermektedir. Özellikle izin almadan konuşma, arkadaşlarını sürekli şikâyet etme, öğretmenin ve arkadaşlarının sözünü kesme ile planlı ve düzenli çalışmama gibi davranışların öğretmenler tarafından daha yüksek düzeyde algılandığı görülmektedir.

Elde edilen bulgular, alanyazınla büyük ölçüde örtüşmektedir. Keyik (2014), Gökyer ve Doğan (2016) ve Arslanoğan (2017), söz almadan konuşma, derse ilgisizlik ve dikkat dağınıklığının sınıf ortamında yaygın olduğunu ortaya koymuştur. Oymak (2018), kurallara uymama ve saygısızlık gibi davranışların öğretmenlerin psikolojik dayanıklılığını zorladığını belirtmiştir. Durulmuş (2018), şiddet ve zorbalık gibi davranışların sınıf iklimini ciddi biçimde tehdit ettiğini vurgulamıştır. Kızıl (2019) ve Parlak (2020), gürültü yapma, derse ilgisizlik ve söz almadan konuşma gibi davranışların yaygınlığını ortaya koyarken, öğretmenlerin bu davranışlarla başa çıkmada en çok sözlü uyarı, birebir görüşme ve veliyle iletişimi tercih ettiklerini bildirmiştir. Daha güncel çalışmalarda Yaraş ve Turan (2021), Ünal ve Cemaloğlu

(2021) ve Durmaz (2023) da benzer davranış örüntülerinin öğretmenleri zorlayan güncel sorunlar arasında yer aldığını ortaya koymuştur. Bu araştırmada kopya çekme ya da çektirme, ders esnasında bir şeyler yiyip içme ve öğretmene saygı göstermeme gibi davranışların daha düşük düzeylerde algılanması, daha ağır nitelikteki davranışların (Durulmuş, 2018; Ünal ve Cemaloğlu, 2021) örneklem grubunda sınırlı düzeyde görülmesiyle ilişkili olabilir.

Elde edilen veriler, öğretmenlerin istenmeyen davranışlara ilişkin algılarında cinsiyetin belirleyici olmadığını göstermektedir. Bu bulgu, öğretmen algılarının bireysel demografik özelliklerden çok, hizmet içi eğitim, deneyim ve pedagojik farkındalık gibi mesleki unsurlarla belirlendiğini vurgulayan çalışmalarla (Zengin Bağcı, 2010, Kapucuoğlu, 2008, Gökduman, 2007, Kahraman, 2006, Mursal, 2005) uyumludur. Benzer şekilde, pedagojik deneyim ve duygusal zekânın sınıf yönetimine etkisini inceleyen araştırmalar (Keleş, 2010; Özmen, 2011), öğretmenlerin cinsiyet veya eğitim düzeyinden bağımsız olarak benzer disiplin anlayışları benimsediklerini ve yaş ile kıdem arttıkça daha esnek tutumlar geliştirdiklerini ortaya koymuştur (Kayıkçı, 2013; Sakallıoğlu, 2014). Daha güncel bulgular da (Arsladoğan, 2017; Duman, 2019; Turan, 2019) cinsiyetin belirleyici olmadığını; sınıf mevcutları, duygusal farkındalık, pedagojik beceriler ve fiziksel koşulların çok daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu araştırmada, öğretmenlerin medeni durumlarına göre sınıf içinde istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik algılarının farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Elde edilen bulgular, evli ve bekâr öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarını değerlendirme düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığına işaret etmektedir. Bu durum, öğretmenlerin sınıf içi olumsuz öğrenci davranışlarını algılama ve değerlendirme süreçlerinde medeni durum değişkeninin belirleyici bir rol oynamayabileceğini düşündürmektedir. Nitekim, öğretmenlerin medeni durumlarına göre tutum farklılığı göstermediğini ortaya koyan araştırmalar (Duman, 2019, Zengin Bağcı, 2010, Keleş, 2010, Armağan, 2010, Kılıç, 2009, Erçıktı, 2009; Özdemir 2025), mesleki kıdem, hizmet içi eğitim ve pedagojik deneyim gibi profesyonel yeterliklerin çok daha belirleyici olduğunu vurgulamaktadır.

Bulgular, öğretmenlerin mezun oldukları fakültelere göre öğrenci davranışlarına ilişkin algılarında farklılık yaratmadığını ortaya koymaktadır. Civelek (2001) ve Yüksel (2005) çalışmalarında, öğretmenlerin sınıf yönetimi stratejilerinin mezun oldukları okul türünden etkilenmediğini; yine benzer şekilde Çapri vd., (2010) de fakülte türünün istenmeyen davranış algıları üzerinde belirleyici bir etkisinin bulunmadığını ifade etmiştir. Buna karşın Turan'ın (2019) araştırması, öğretmen algılarının çevresel koşullar ve sınıf içi etmenlerden daha çok etkilendiğini göstermiştir. Dolayısıyla, öğretmenlerin öğrenci davranışlarını değerlendirirken yalnızca eğitim aldıkları kurum değil; mesleki deneyim, pedagojik yaklaşım ve sınıf yönetimi becerilerinin de belirleyici olduğu anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin eğitim düzeylerine göre yapılan incelemeler, lisans ve lisansüstü mezun öğretmenler arasında istenmeyen davranışlara yönelik algıların büyük ölçüde benzerlik gösterdiğine işaret etmektedir. Bu bulgu, Sayın (2001) ve Kahraman (2006) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlerin yaşı, medeni durumu, çocuk sahibi olup olmamaları ve eğitim düzeylerinin müdahale stratejileri üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığı yönündeki sonuçlarla örtüşmektedir; söz konusu bulgular Armağan (2010), Kapucuoğlu (2010) ve (Çetin, 2021) tarafından da desteklenmektedir.

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular, öğretmenlerin sınıfın fiziki koşullarına ilişkin değerlendirmelerinin, istenmeyen davranışlara yönelik tutumlarıyla ilişkili olabileceğine işaret etmektedir. Fiziki koşulları yeterli olarak algılayan öğretmenlerin sınıf içinde daha az sorunla

karşılaştıkları, koşulları yetersiz bulan öğretmenlerin ise olumsuz davranışlarla daha sık karşılaşabildikleri görülmektedir. Sınıfın düzeni, ışık ve ısı koşulları, oturma planı ve ergonomik özellikler gibi unsurların, pedagojik sürecin daha etkin yürütülmesine katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Alanyazında yer alan benzer çalışmalar da bu bulguları destekler niteliktedir. Nitekim Al Şensoy ve Sağsöz (2015), sınıf ortamının niteliğinin öğrenci başarısı ve devamsızlık oranları üzerinde etkili olabildiğini belirtirken; Aydın (1998) çevresel koşulların öğrenme ve öğrenci davranışları üzerindeki önemine dikkat çekmektedir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda rehberlik hizmetlerinin bulunup bulunmaması da araştırma kapsamında incelenmiş; bu değişkenin öğretmen algıları üzerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık oluşturmadığına işaret eden bulgulara ulaşılmıştır. Bununla birlikte, rehber öğretmenin bulunmadığı okullarda görev yapan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin tanıklık düzeylerinin nispeten daha yüksek olabildiği görülmektedir. Bu durum, rehberlik hizmetlerinin öğretmen algıları üzerinde doğrudan belirleyici bir etkiden ziyade, sınıf yönetimi ve öğrenci davranışlarının düzenlenmesinde dolaylı bir rol üstlenebileceğini düşündürmektedir. Ayrıca, rehberlik hizmetlerini yetersiz olarak değerlendiren öğretmenlerin olumsuz davranışları daha sık gözlemleyebildiklerine ilişkin bulgular dikkat çekmektedir. Bu çerçevede, rehberlik faaliyetlerinin yalnızca okullarda bulunmasının değil, aynı zamanda işlevsel ve etkili biçimde yürütülmesinin de önemli olabileceği değerlendirilmektedir.

Araştırmada sınıf mevcudunun, öğretmenlerin algıları üzerinde doğrudan ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin bulunmadığına işaret eden bulgulara ulaşılmıştır. Bununla birlikte, elde edilen veriler kalabalık sınıfların öğretmen tutumlarını ve müdahale stratejilerini dolaylı biçimde etkileyebileceğini düşündürmektedir. Öğrenci sayısındaki artışın bireysel ilginin sağlanmasını zorlaştırabildiği, disiplinin sürdürülmesini güçleştirebildiği ve sınıf yönetimini yalnızca pedagojik becerilerle değil; sınıf iklimi ve sosyal etkileşim dinamikleriyle birlikte ele almayı gerektirebileceği değerlendirilmektedir. Literatürdeki bulgular da bu durumu desteklemekte; Sayın (2001) ve diğer araştırmalar (Yaşar vd., 2017; Adıgüzel, 2016; Sakallıoğlu, 2014; Yüksel, 2013; Zengin Bağcı, 2010; Kılıç Özmen, 2009; Kara, 2008; Boyraz, 2007; Kahraman, 2006; Atcı, 2004; Özdemir 2025) öğretmen tepkilerinin demografik değişkenlerden çok pedagojik yaklaşımla ve bireysel deneyimle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır.

Sınıf düzeyine göre yapılan analizler, öğretmenlerin algılarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını göstermektedir. Öğrencilerin yaş ve gelişimsel farklılıklarına rağmen öğretmenlerin tutumlarında bu denli bir tutarlılık olması, sınıf yönetiminin çok boyutlu ve bağlamsal bir yapıya dayandığını düşündürmektedir. Sayın (2001), Armağan (2010), Kılıç Özmen (2009), Kapucuoğlu (2008), Robitaille (2008), Boyraz (2007), Atcı (2004), Sayın (2001) ve Yüksel'in (2013) araştırmaları da benzer biçimde sınıf düzeyinin tek başına belirleyici olmadığını; öğretmenlerin bireysel deneyim, pedagojik farkındalık ve iletişim becerilerine bağlı olarak farklı yöntemler geliştirdiğini göstermektedir.

Bulgular, yaş değişkeninin öğretmen algılarında farklılaşmayla ilişkili olabileceğine işaret etmektedir. Özellikle 40 yaş ve altındaki öğretmenlerin istenmeyen davranışları daha yoğun algılama eğiliminde olabildikleri; 41 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin ise bu tür davranışlara yaklaşımda daha dengeli tutumlar sergileyebilme olasılıklarının bulunduğu izlenimi edinilmektedir. Bu durum, öğretmenlerin mesleki deneyimlerinin yaşla birlikte artmasının sınıf yönetimi yaklaşımlarıyla ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Literatürde de benzer sonuçlara ulaşılmış; genç öğretmenlerin daha demokratik ancak daha sık sorunla

karşılaştıkları (Ök vd., 1999; Sayın, 2001; Lewis vd., 2005), yaş ilerledikçe ise stratejik ve pozitif disiplin yöntemlerine yönelindiği (Çam, 2013; Kayıkçı, 2013) belirtilmiştir.

Son olarak, öğretmenlerin mesleki kıdem sürelerinin de davranışlara ilişkin algılar üzerinde etkili olduğu görülmüştür. 21 yıl ve üzeri deneyime sahip öğretmenlerin, istenmeyen davranışları daha düşük düzeyde algıladıkları tespit edilmiştir. Bu bulgu, kıdemin sınıf yönetimi becerilerini geliştirdiğini ve öğretmenlerin zamanla daha yapıcı, çözüm odaklı stratejiler benimsediğini düşündürmektedir. Kılıç Özmen (2009), kıdemle birlikte duygusal zekânın geliştiğini; Keleş (2010) ise deneyimin, davranışlarla baş etme yöntemlerini şekillendirdiğini ifade etmiştir. Kayıkçı (2013) ve Coşan (2017) da yaş ve kıdem arttıkça öğretmenlerin pozitif disiplin yöntemlerine yöneldiklerini vurgulamıştır. Bu çerçevede, mesleki kıdemin öğretmenlerin davranış algılarını ve müdahale stratejilerini çeşitli yönlerden etkilediği ifade edilebilir. Araştırmanın bulguları doğrultusunda hem araştırmacılara hem de uygulayıcılara yönelik aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Sınıf mevcutları ve fiziki koşulların algılar üzerindeki dolaylı etkileri araştırılabilir; nitel verilerle desteklenen boylamsal araştırma tasarımları değerlendirilebilir.
- Rehberlik hizmetlerinin yalnızca varlığı değil, işlevselliği de önem taşıyabilir; bu nedenle rehberlik uygulamalarının niteliğini inceleyen araştırmalar gerçekleştirilebilir.
- Öğretmen algılarının demografik değişkenlerden çok pedagojik yeterliklerle ilişkili olabileceği dikkate alınarak, karma yöntemli (nicel ve nitel) araştırmalarla farklı paydaşların (öğrenci, veli, yönetici) görüşleri sürece dahil edilebilir.
- Öğrencilerde gözlenen istenmeyen davranışların empati ve sosyal problem çözme becerileriyle olası ilişkileri araştırılabilir; bu becerilerin geliştirilmesine yönelik eğitimsel programların etkisi incelenebilir.
- Eğitim teknolojileri ve dijital araçların sınıf yönetiminde rolü, özellikle iletişim ve sosyal etkileşim kaynaklı olumsuz davranışlara olası etkileri açısından araştırılabilir.

Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

- Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini desteklemeye yönelik hizmet içi eğitimlerin, mesleki deneyim ve ihtiyaçlara göre çeşitlendirilmesi yararlı olabilir.
- Mesleğe yeni başlayan ve genç öğretmenler için sınıf içi davranışlarla baş etme becerilerini güçlendiren uygulamalı destek programları planlanabilir.
- Sınıf ortamlarının fiziki koşullarının (ışık, ısı, oturma düzeni, ergonomi) öğrenme ve olumlu davranışları destekleyecek biçimde düzenlenmesi sınıf yönetimine katkı sağlayabilir.
- Okullarda rehberlik hizmetlerinin yalnızca varlığına değil, işlevselliğine odaklanan uygulamaların geliştirilmesi faydalı olabilir.
- Rehber öğretmenler ile sınıf öğretmenleri arasındaki iş birliğini güçlendirecek ortak çalışmalar teşvik edilebilir.
- Kalabalık sınıflarda görev yapan öğretmenlere yönelik sınıf iklimini güçlendiren ve olumlu davranışları destekleyen stratejiler paylaşılabilir.
- •Deneyimli öğretmenlerin bilgi ve birikimlerinden yararlanmayı amaçlayan mentorluk ve meslektaş destek uygulamaları hayata geçirilebilir.

Lisans Bilgileri

Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi'nde yayımlanan çalışmalar, Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı kapsamında lisanslanmıştır.

Copyrights

The works published in Electronic Journal of Education Sciences are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Etik kurul onayı

Etik Beyannamesi

Bu çalışmada, "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında belirtilen kurallara uyulduğunu ve "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında tanımlanan hiçbir eylemin gerçekleştirilmediğini beyan ederiz. Ayrıca, yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını, tüm yazarların çalışmaya katkıda bulunduğunu ve olası etik ihlallerden sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu bildiririz.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik kurul adı: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu

Etik kurul karar tarihi: 23/10/2024

Etik kurul belgesi sayı numarası: E-75732670-100-222085

Yazar Çıkar Çatışma Beyanı

Çalışma kapsamında yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranları

Tüm araştırmacılar, çalışmaya eşit düzeyde katkı sağlamışlardır.

Kaynakça

Adıgüzel, Ġ. (2016). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi.

Akçadağ, T. (2005). Sorun davranışların yönetimi. In H. Kıran (Ed.), *Sınıf yönetimi*. Anı Yayıncılık.

Al Şensoy, S., & Sağsöz, A. (2015). Öğrenci başarısının sınıfların fiziksel koşulları ile ilişkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 16*(3), 87–104.

Alpaslan, S. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları baş etme yöntemleri ile öz yeterlilikleri arasındaki ilişki* [Yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.

Arlı, M., & Nazik, H. (2001). *Bilimsel araştırmaya giriş*. Gazi Kitabevi.

Armağan, R. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf içi istenmeyen davranışlarıyla başa çıkma becerileri ve özel bir ilköğretim okulunda yapılan uygulama* [Yüksek lisans tezi]. Beykent Üniversitesi.

Arslanoğan, O. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarıyla karşılaşma durumlarının incelenmesi (Kayseri ili örneği)* [Yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.

Atcı, A. (2004). *İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin sınıf içi problem davranışlara yönelik müdahalelerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çukurova Üniversitesi.

Aydın, A. (1998). *Sınıf yönetimi*. Anı Yayıncılık.

Ayyıldız, C. (2019). *Beden eğitimi öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına karşı kullandıkları stratejiler (Ağrı ili örneği)* [Yüksek lisans tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.

Boyraz, A. (2007). *İlköğretim okullarında görev yapan aday öğretmenlerin sınıfta karşılaştıkları disiplin sorunları* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.

Cafoğlu, Z. (1997). Eğitim ve demokratik kimlik. *Yeni Türkiye, Demokrasi Özel Sayısı, 17*, 594–598.

Celep, C. (2004). *Sınıf yönetimi ve disiplini*. Anı Yayıncılık.

Civelek, K. (2001). *İlköğretimde sınıf öğretmenlerinin sınıf içi disiplini sağlamada kullandıkları yöntemler* [Yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.

Claessens, L. C. A., Tartwijk, J., Want, A. C., Pennings, H. J. M., Verloop, N., Brok, P. J., & Wubbels, T. (2017). Positive teacher–student relationships go beyond the classroom, problematic ones stay inside. *The Journal of Educational Research, 110*(5), 478–493.

Coşan, K. (2017). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde istenmeyen davranışlara karşı kullandığı stratejilerin incelenmesi ve stratejilerin kullanımına yönelik eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Çam, A. (2013). *Özel ve resmi ilkokul ve ortaokullarda görevli öğretmen ve yöneticilerin psikolojik taciz algısı* [Yüksek lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi.

Çapri, B., Balcı, A., & Çelikkaleli, Ö. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin sınıf içi istenmeyen davranışlara ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6*(2), 89–102.

Çetin, B. (2021). *Ortaokullarda okul iklimi ve istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen görüşleri* [Yüksek lisans tezi]. Mardin Artuklu Üniversitesi.

Demirtaş, M. (2014). Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri. M. Metin, (Ed.), *Bilimsel araştırma ve özellikleri* (ss.9-28). Pegem Yayıncılık.

Duman, R. (2019). *Öğretmen görüşlerine göre sınıf içinde istenmeyen öğrenci davranışları ve çözüm yolları* [Yüksek lisans tezi]. Onsekiz Mart Üniversitesi.

Durulmuş, M. (2018). *Bir kamu ilkokulunda öğrencilerin istenmeyen davranışlarının nedenlerine ve çözümüne ilişkin durum çalışması* [Yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.

Durmaz, E. S. (2023). *İlkokul birinci sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarının iyileştirilmesine yönelik öğretmen görüşleri* [Yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.

Erçıktı Genez, U. (2009). *İlköğretim okulları 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları disiplin sorunları* [Yüksek lisans tezi]. Beykent Üniversitesi

Gökduman, G. (2007). *Sınıf yönetiminde istenmeyen öğrenci davranışlarının resmi ilköğretim okulları ve özel ilköğretim okullarında mukayeseli incelenmesi (Kayseri ili örneği)* [Yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.

Gökyer, N., & Doğan, B. (2016). İstenmeyen öğrenci davranışları ve nedenlerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 26*(1), 93–105.

Hacıömeroğlu, N. (2015). *Sınıf yönetimini olumsuz olarak etkileyen öğrenci davranışlarına yönelik öğretmen görüşleri* [Yüksek lisans tezi]. Yakın Doğu Üniversitesi.

Houghton, S., Wheldall, K., & Merrett, F. (1988). Classroom behaviour problems which secondary school teachers say they find most troublesome. *British Educational Research Journal, 14*(3), 297–312.

Johnson, V. G. (1994). Control concepts of elementary pre-service teachers: Implications for teacher education. *Teaching and Teacher Education, 10*(1), 59–71.

Kahraman, C. (2006). *Sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarının önlenmesi ve giderilmesine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri* [Yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Kalender, T. N. (2021). *Sınıf yönetiminde istenmeyen öğrenci davranışları konusunda Türkiye'de yapılmış akademik çalışmalar üzerine bir inceleme* [Yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kapucuoğlu, T. (2008). *Sınıf öğretmenlerinin sınıfta karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlara karşı kullandıkları baş etme yöntemleri* [Yüksek lisans tezi]. Uludağ Üniversitesi.

Kara, N. R. (2008). *İlköğretim 4. ve 5. bayan sınıf öğretmenlerinin sınıf içi disiplin bozucu davranışlara gösterdikleri tepkilerin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.

Karakaş, B. N. (2005). *İlköğretim birinci kademelerinde gözlemlenen istenmeyen davranışlar ve öğretmenlerin bunlarla başa çıkma yolları* [Yüksek lisans tezi]. Celal Bayar Üniversitesi.

Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi.* Nobel Yayınevi.

Kayıkçı, M. (2013). *İlkokullarda sınıf öğretmenlerinin sınıf içinde karşılaştıkları istenmeyen davranışlar ve bu davranışlarla baş etme yolları (Ödül ceza yöntemi)* [Yüksek lisans tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi.

Keleş, Z. (2010). İlköğretim okulları I. kademe sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu davranışlarla baş etme yöntemleri [Yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.

Keskin, M. A. (2002). Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve kullandıkları baş etme yolları [Yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.

Keyik, H. (2014). *İlkokul birinci sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin istenmeyen davranışlarıyla baş etmede kullandıkları sınıf yönetimi stratejileri* [Yüksek lisans tezi]. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.

Kılıç Özmen, Z. (2009). *İlköğretim öğretmenlerinin duygusal zekâ düzeyleriyle öğrencilerin istenmeyen davranışlarını algılamaları ve başa çıkma yöntemleri arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.

Kızıl, A. (2019). *Öğretmenlerin görüşlerine göre istenmeyen öğrenci davranışları ve geliştirdikleri çözüm önerileri* [Yüksek lisans tezi]. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.

King, N. J., Gullone, E., & Dadds, M. R. (1990). Student perceptions of permissiveness and teacher-instigated disciplinary strategies. *British Journal of Educational Psychology, 60*(3), 322–329.

Korkmaz, İ. (2003). İstenmeyen davranışların önlenmesi. Z. Kaya (Ed.), *Sınıf yönetimi* (ss. 171–172). Pegem.

Lewis, R., Romi, S., Qui, X., & Katz, Y. J. (2005). Teachers' classroom discipline and student misbehavior in Australia, China and Israel. *Teaching and Teacher Education, 21*(6), 729–741.

Mancini, A. (2017). Classroom management practitioners' perceptions of mandates and misconceptions. *Journal of Classroom Interaction, 52*(2), 52–60.

Mursal, E. (2005). *İlköğretim I. kademe 5. sınıf öğrencilerinin sınıf içerisinde istenmeyen davranışlar göstermesine neden olan öğretmen davranışlarına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri* [Yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Oymak, E. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin algılarına göre istenmeyen öğrenci davranışları: Kaynakları, sonuçları ve çözüm önerileri* [Yüksek lisans tezi]. Gaziantep Üniversitesi.

Ök, M., Yılmaz, H., & diğerleri. (1999). İlköğretimde öğretmen–öğrenci etkileşimine sınıf yönetimi kurallarının etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.*

Özdemir, İ. E. (2004). İstenmeyen davranışlar. Ş. Ercetin & M. Ç. Özdemir (Ed.), *Sınıf yönetimi* içinde (ss.). Asil Yayın Dağıtım.

Özdemir, Ö. (2025). *İlkokul öğretmenlerinin sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik tutumları ve sınıf yönetimi becerileri* [Yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.

Özer, B., Gelen, İ., & Duran, V. (2016). Deneyimsiz öğretmen davranışları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 15*(98), 822–836.

Özkan, Ş. (2019). *Birleştirilmiş sınıflarda sınıf yönetiminde karşılaşılan istenmeyen öğrenci davranışlarının ve bu davranışlarla baş etme yöntemlerinin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.

Özmen, Z. K. (2011). *İlköğretim öğretmenlerinin duygusal zekâ düzeyleriyle öğrencilerin istenmeyen davranışlarını algılamaları ve başa çıkma yöntemleri arasındaki ilişki* [Doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.

Öztürk, N. (2001). *Sınıf öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin görüşleri* [Yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.

Parlak, H. (2020). *İmam hatip ortaokullarında öğretmen görüşlerine göre istenmeyen öğrenci davranışları ve bunlarla başa çıkmada kullandıkları yöntemlerin incelenmesi* [Yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi & İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.

Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, Çev.). Pegem Yayıncılık.

Robitaille, C. A. (2008). *Emotional intelligence and teachers: An exploratory study of differences between general and special education teachers* [Doktora tezi]. Union Institute and University.

Sakallıoğlu, A. (2014). *Ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin sınıf içerisinde karşılaştıkları istenmeyen davranışlar ve bunları yönetmede kullandıkları stratejiler* [Yüksek lisans tezi]. Okan Üniversitesi.

Sarıtaş, M. (2006). Öğretmen adaylarının değerlendirmelerine göre sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarını değiştirmek ve düzeltmek amacıyla yararlanılan stratejiler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19*(1), 167–187.

Sayın, N. (2001). *Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve bu istenmeyen davranışların nedenlerine ilişkin görüşleri ile istenmeyen davranışları önleme yöntemleri* [Yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.

Turan, A. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaştıkları istenmeyen davranışlar ve bu davranışlara karşı kullandıkları stratejiler (Mersin ili örneği)* [Yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi.

Ünal, A., & Cemaloğlu, N. (2021). Eğitim kurumlarında karşılaşılan istenmeyen davranışların basında çıkan haberler aracılığıyla incelenmesi. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, *2021*(17), 45–71.

Yaraş, Z., & Turan, M. (2021). Sınıf yönetimi engeli olarak istenmeyen davranışlar: Kalitatif bir değerlendirme. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *(58)*, 573–600.

Yaşar Ekici, F., Günhan, G., & Anılan, Ş. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD), 2*(1), 48–58.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yüksel, A. (2005). *İlköğretim 1. kademe 1., 2. ve 3. sınıflarda istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen gözlem ve görüşleri* [Yüksek lisans tezi]. Kocatepe Üniversitesi.

Yüksel, A. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin değerlendirilmesi (Afyonkarahisar*

ili örneği) [Doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.

Zengin-Bağcı, P. (2010). *İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ve başa çıkma davranışları arasındaki ilişki* [Yüksek lisans tezi]. Yeditepe Üniversitesi.